

Förslag på revidering av villkor för kundvalet hemtjänst, ledsagning och avlösning

Bakgrund

Äldrenämnden har gett social- och äldredirektören i uppdrag att göra en översyn av villkoren för kundvalet hemtjänst, ledsagning och avlösning vad gäller;

- checkbelopp för bom- och omställningsställtid
- övriga förslag på insatser där checkbelopp kan utgå

Uppdraget

Uppdraget genomfördes dels genom att undersöka tidigare beslut och utredningar angående vad som utgår enligt checkbelopp inom kundvalet hemtjänst, ledsagning och avlösning, dels genom omvärldsanalys för att få kunskap om ersättningsvillkor i övriga kommuner i Stockholms län. Hänsyn är även tagen till ny lagstiftning.

Påbörjad översyn våren 2017

En översyn påbörjades under våren 2017 där syftet var att bedöma om checkbelopp ska utgå till anordnare för insatser som ställs in med kort varsel. Frågan skulle besvaras genom tre delundersökningar;

1. Undersöka omfattningen av inställda insatser
2. Undersöka orsaker till att insatser ställs in
3. Undersöka de ekonomiska konsekvenserna av att checkbelopp utgår för inställda insatser

Den första delundersökningen genomfördes i samarbete med 8 hemtjänstanordnare som tillsammans stod för 60 % av samtliga kunder, resultatet från 7 anordnare togs med i redovisningen då en anordnare inte lämnade in tillräckligt tillförlitliga underlag.

Mätningen genomfördes under 14 dagar (22 mars – 4 april 2017) och insatserna delades upp i bom – och omställningstider.

Med bomtid menas här enstaka insatser som ställs in med kort varsel. Anledning kan vara;

- kund är inte hemma när hemtjänstpersonalen kommer
- kund avstår det inplanerade besöket då hemtjänstpersonalen kommer hem till kund
- hemtjänstpersonalen kommer inte i tid och kund lämnar hemmet i tron att hemtjänstpersonalen inte kommer
- bristande kommunikation mellan hemtjänstpersonal när kund avbokar tid

Med omställningstid menas här oplanerad frånvaro på grund av sjukhusinläggning, om planerad hemgång från sjukhus skjuts upp eller vid dödsfall.

Mätningen visar på stor variation mellan anordnarna när det gäller procentuell andel bom- och omställningstider av den totalt beviljade tiden. När det gäller bomtider ses en variation på mellan 0,8 % - 5% av den beviljade tiden. Även när det gäller omställningstid är variationen stora troligtvis beroende på att mätperioden var mycket kort och att några förtag under den tiden inte hade någon kund med oplanerad frånvaro.

Med tanke på den mycket begränsade mätperioden bör resultaten tolkas med mycket stor försiktighet.

Delundersökning 2 påbörjades aldrig och delundersökning 3 fullföljdes inte i avvaktan på översynen av ersättningsystemet kopplat till mobil återrapporering.

Förändringar i ersättningsystemet den 1 januari 2015

Den 1 januari 2015 infördes ett nytt ersättningsystem med anledning av att det fanns ett behov av att förenkla och att anpassa checknivån till mobil återrapporering av utförd tid. Man gick då från ett tidsdifferentierat ersättningsystem för insatser dagtid, kväll och helg till ett enhetligt system. De gamla ersättningsreglerna innehöll även särskilda avrundningsregler och checkbelopp utgick även för omställningstid. Avrundningsreglerna och checkbelopp för omställningstid bakades in i det nya checkbeloppet.

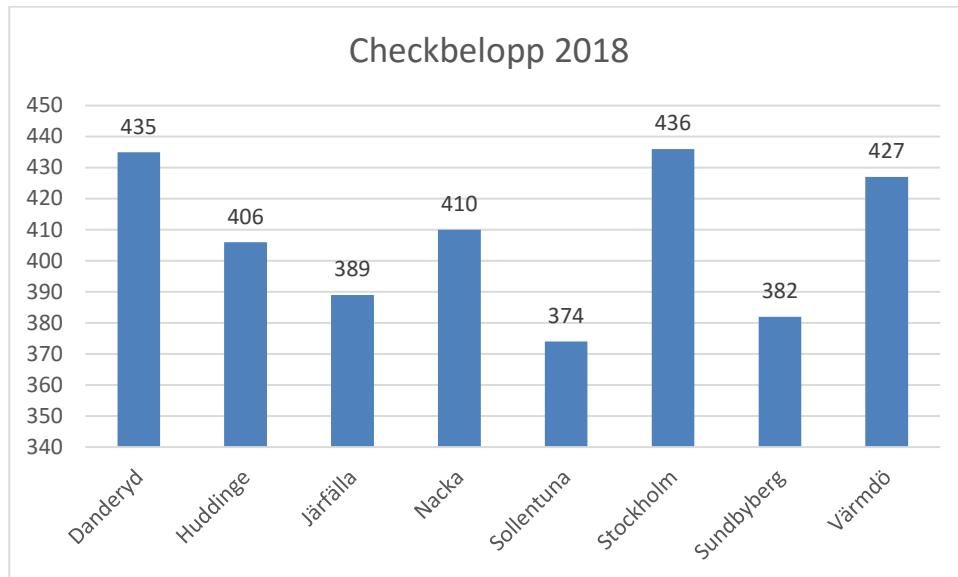
Jämförelse med andra kommuner i länet

En omvärldsanalys har genomförts, dels för att kunna jämföra checkbeloppens nivåer mellan några av kommunerna i Stockholms län, dels för att kartlägga vilka kommuner som ersätter för kostnader utöver utförd tid.

Nedan diagram visar skillnader i checkbelopp mellan några jämförbara kommuner i Stockholms län. En av kommunerna vi ofta jämför oss med är Täby kommun men då de har en annan ersättningsmodell finns de inte redovisade här.

Diagrammet nedan visar aktuella checkbelopp för privata anordnare inklusive respektive kommuns momscompensation i jämförbara kommuner.

Sollentuna ändrar checkbeloppet från och med den 1 april 2018 till 395 kronor.

Värmdö har differentierad ersättning för kväll, helg och storhelg samt även en geografisk zonindelning med differentierad ersättning, se nedan tabell. Det redovisade checkbeloppet i tabellen avser tätort, dagtid 06.00 – 19.00.

Checkbelopp	Zon 1 tätort	Zon 2 övrig kommun	Zon 3 glesbygd
Dag kl 06.00-19.00	427	467	548
Kväll kl 19.00-22.00	455	494	584
Helg	488	532	626
Storhelg	545	593	696

Hur gör andra kommuner?

Vid en kartläggning av andra kommuner framkommer att nedan 10 kommuner ersätter hemtjänstföretagen utöver utförd tid i varierande grad och under vissa förutsättningar.

Kommun	Ersättning för bomtid	Ersättning för oplanerad frånvaro vid sjukhusvistelse och dödsfall	Ersättning för minskade/avslutade insatser	Ersättning vid ny kund
Danderyd	Nej	Högst 72 timmar	Nej	2 timmar
Ekerö	Nej	Högst 5 dagar	Nej	Nej

Järfälla	Nej	Nej	Nej	3 timmar
Sollentuna	50 % ersättning utgår om kund inte anmält frånvaro senast 48 timmar innan	Högst 4 dagar	Ersättning högst 4 kalenderdagar	
Solna	Besök som avböjs senast 24 timmar ersätts	Högst 5 dagar	Nej	4 timmar
Stockholm	Nej	Högst 5 dagar	Ersättning högst 5 kalenderdagar	Nej
Sundbyberg	Nej	Högst 3 dagar	Minskning med minst 50 %, omställning ersätts högst 3 dagar	Nej
Tyresö	Frånvaro ska anmälas senast 2 dagar innan, om kund inte anmäler utgår ersättning för 1 dag	Högst 2 dagar	Uppsägningstid 2 dagar	
Upplands Bro	Nej	Nej	Nej	3 timmar
Värmdö	Ersättning betalas ut för planerade insatser under 24 timmar under förutsättning att kund anmält frånvaro senast kl. 12 dagen innan	Nej	Nej	1 200 kr

Ny lagstiftning

Den 1 januari infördes en ny lag, lagen om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård. Den nya lagen ersätter lagen om kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård. Enligt den nya lagen kommer SIP – samordnad individuell plan - att vara en central och viktig aktivitet som primärvården blir ansvarig att kalla till. Planeringen av den enskildes vård och omsorg ska företrädesvis ske i den enskildes ordinära boende. Vid SIP ska samtliga verksamheter som är involverade i vården och omsorgen vara representerade. Deltagande från hemtjänstanordnare kommer att bli viktig i planeringen av insatserna för den enskilde.

Förslag på ändrade villkor

Utifrån utredningens resultat framkom tre förslag på ändring av villkoren vilket innebär att äldrenämnden kommer att föreslå kommunfullmäktige följande;

1. Checkbelopp utgår för omställningstid.

Checkbelopp utgår för beviljad tid under högst 4 dagar vid oplanerad frånvaro vid inläggning på sjukhus, vid planerad hemgång från sjukhus som ställs in och vid dödsfall. Checkbelopp utgår för att täcka kostnader för personal som redan schemalagts för att utföra insatser hos kunden, företaget har då möjlighet att ställa om sin planering.

2. Checkbelopp utgår för genomförandesamtal vid ny kund.

Checkbelopp utgår vid introduktion av ny kund motsvarande 1 timme.

3. Checkbelopp utgår för deltagande vid SIP – samordnad individuell plan.

Checkbelopp utgår för utförd tid.

4. De nya villkoren gäller från och med den 1 juni 2018.

De föreslagna ändringarna i villkoren innebär avsteg från de villkor som beslutades i äldrenämnden i maj 2014 och som började gälla 1 januari 2015.

Angående bomtid

Utredning när det gäller checkbelopp för bomtid pågår och ingår i den totala översynen av hemcheckens utformning och beloppsnivå.

De nya förslagen kopplade till Nacka kommuns övergripande mål

I det övergripande målet ”Stark och balanserad tillväxt” beskrivs i äldrenämndens fokusområde att kommunens välfärd utvecklas genom ett förtroendefullt samarbete med utförare och företag.

För att ge anordnare större möjlighet till verksamhetsutveckling och verksamhetsplanering föreslås att checkbelopp ska utgå för omställningstid.

Inom ramen för Nacka kommuns övergripande mål ”Bäst utveckling för alla” har äldrenämnden i sitt fokusområde formulerat;

” Seniorer känner sig trygga och har ett stort inflytande över hur omsorgen och hjälpen utformas”.

Som ett led i att ge anordnare inom kundvalet hemtjänst ledsagning och avlösning förutsättningar att utveckla kvalitet gentemot kund enligt fokusområdets intentioner föreslås att checkbelopp ska utgå för genomförandesamtal vid ny kund och för deltagande vid SIP – samordnad individuell plan.

Pågående utredningsuppdrag

Äldrenämnden har gett i uppdrag till social- och äldredirektören att göra en total översyn av hemtjänstcheckens utformning och beloppsnivå kopplat till införande av mobil återrapportering. Uppdraget ska återrapporteras till äldrenämnden senast maj 2018.

Översynen ska utgöra en del av underlaget för mål- och budget som behandlas i nämnden hösten 2018.

Ekonomiska konsekvenser

Förslagen till beslut får ekonomiska konsekvenser avseende kommunens kostnader för hemtjänst med cirka 2,8 miljoner kronor per år om beslut tas för samtliga förslag. Förslagen till förändringar ryms inom medgiven checkram för 2018.

Kostnadsutfallet för hemtjänsten året 2017 var 167,5 miljoner kronor medan budgeten för 2018 är 187,5 miljoner kronor inklusive kompensation för ökat checkbelopp. Föreslagna förändringar kommer inte att få helårseffekt under 2018 och ryms inom budgetramen för hemtjänst även vid en eventuell volymökning.

Förslaget innebär att timmar som för närvarande anses ingå i de cirka 27 % av ersättningen som ska ge ersättning för kringtid fortsättningsvis räknas som utförd tid och ersätts med hemtjänstcheck. Den ekonomiska konsekvensen är beräknad bland annat utifrån en begränsad mätning av omställningstid under 14 dagar 2017 och uppskattningar baserade på tillgänglig statistik för hemtjänsten året 2017. Kostnaderna är beräknade efter 2018 års ersättning till kommunal utförare men på volymer för 2017, det vill säga eventuell volymökning under 2018 är inte medtagen i beräkningarna.

De ekonomiska konsekvenserna är avrundade eftersom de bygger på uppskattningar som har en förhållandevis stor osäkerhetsmarginal, de kan inte användas som ett underlag för uppdraget om checköversyn.

Förslag på förändring av villkor	Kostnad per helår
1. checkbelopp ska utgå för omställningstid	Cirka 2 miljoner kronor
2. checkbelopp ska utgå för genomförandesamtal vid ny kund	Cirka 200 tusen kronor
3. checkbelopp ska utgå för motsvarande utförd tid för deltagande vid SIP – samordnad individuell plan	Cirka 600 tusen kronor

Konsekvenser för barn

Förslaget innebär inga konsekvenser för barn.

Anne-Lie Söderlund
Social- och äldredirektör

Vlasta Marcikic
Tf. enhetschef
Äldreenheten